

Total No. of Printed Pages:03

SUBJECT CODE NO:- K-1092
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-II) Examination March/April 2019
History –III
(History of the Marathas A.D.1707-A.D.1818)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i. All questions are compulsory.
- ii. Use black or blue pen only
- iii. Use pencil for diagrams.
- iv. Use of any sign attracting attentions is prohibited.
- i. सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक.
- ii. फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- iii. आकृत्यासाठी पेन्सिल चा वापर करावा.
- iv. कोणतीही लक्षवेधक खुण करण्यास प्रतिबंध.

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

1. Shahu was in prison of _____ Mughal emperor.
2. After the battle of palkhed _____ treaty was signed between Nizam and Bajirao.
3. In _____ year third battle of panipat was fought.
4. _____ founded the shindhia kingdom at Gwalior.
5. Chatrapati Shahu was died in _____ year.

रिकाऱ्या जागा भरा.(सर्व अनिवार्य)

१. शाहू हे _____ ढोगल बादशहाच्या कैदेत होते.
२. पालखेडच्या युद्धानंतर बाजीराव व निजाम यांच्यात _____ हा तह झाला.
३. पानिपतची तिसरी लढाई _____ यावर्षी झाली.
४. _____ यांनी ग्वाल्हेर येथे शिंदे घराण्याची स्थापना केली.
५. छत्रपती शाहूचा मृत्यु _____ साली झाला.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Which post was given by chatrapati shahu to kanoji Angre?
- 2) The battle of Rakshsbhavan was fought in which year?
- 3) When was the end of peshwa period?
- 4) Mastani was given by Rajachattrasal as a gift which peshva.
- 5) Who hoisted the British union jack over the shanivarwada.

एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) छत्रपती शाहूनी कान्होजी आंग्रेला कोणते पद दिले?
- २) राक्षसभूवनचे युद्ध कोणत्या वर्षी झाले?
- ३) पेशवाईची शेवट केव्हा झाला?
- ४) राजा छत्रसालने मस्तानी कोणास भेट दिली?
- ५) इंग्रजांचा युनिअन जॅक हा ध्वज शनिवार वाड्यावर कोणी फडकवला.

Q.2

A) Explain the concepts/ terms / units/ events (any two)

10

(word limitation minimum 60 for each answer)

1. Maharani tarabai
2. Chauthai
3. Battle of khed
4. Battle of hadpsar

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द

१. महाराणी ताराबाई
२. चौथाई
३. खेडची लढाई
४. हडपसरचे युद्ध

B) Attempt in short (any two)

10

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the works of peshwa Balaji wishvanath
- 2) State the effects of the third battle of panipat.
- 3) Which was the Economic source of central government during peshwa period?
- 4) Give the information about religious life during peshwa period

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) पेशवा बाळाजी विश्वनाथ यांची कामगिरी स्पष्ट करा?
- २) पानिपतच्या तिसऱ्या युद्धाचे परिणाम सांगा?
- ३) पेशवेकालीन मध्यवर्ती सरकारच्या उत्पन्नाची साधने कोणकोणती होती?
- ४) पेशवेकालीन धार्मिक जीवनाची माहिती घ्या.

Q.3

Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Give the causes for the rise of peshwa?
- 2) Write the causes and Effects of the first Anglo- Maratha war.

सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही एक)

- १) पेशवाईच्या उदयाची कारणे लिहा?
- २) पहिल्या इंग्रज मराठा युद्धाची कारणे व परिणाम लिहा? स्पष्ट करा?

Total No. of Printed Pages:03

SUBJECT CODE NO:- K-1093
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-II) Examination March/April 2019
History - IV
(Twentieth Century Maharashtra A.D.1905-A.D.1960)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i. All questions are compulsory.
- ii. Use black or blue pen only
- iii. Use pencil for diagrams.
- iv. Use of any sign attracting attentions is prohibited.
- i. सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक.
- ii. फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- iii. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- iv. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1

A) Fill in the blanks (Attempt all)

1. In _____ session a split was took place between extremist and moderates.
2. _____ was the founder of home Rule league.
3. Dr. Babasaheb Ambedkar has burnt manusmruti at _____ place.
4. Abhinav Bhart Association was established by _____
5. In _____ year Maharashtra state was made.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

१. _____ या अधिवेशनामध्ये जहाल मवाळ यांच्यात फुट पडली.
२. होमरुल लीगची स्थापना _____ यांनी केली.
३. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी मनुस्मृती ग्रंथाचे दहन _____ या ठिकाणी केले.
४. अभिनव भारत या संघटनेची स्थापना _____ यांनी केली.
५. महाराष्ट्र राज्याची निर्मिती _____ वर्षी झाली.

B) Answer in one sentence (attempt all)

- 1) In which year Non-cooperation Movement was started.
- 2) Who founded the parameter government of satara.
- 3) Who established Independent peasant party.
- 4) Which movement has been started in India in 1942.
- 5) In which year "Deccan Education Society was funded"

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

१. असहकार चळवळ कोणत्या वर्षी सुरु झाली?
२. सातान्यातील प्रतिसरकार कोणी स्थापना केले?
३. स्वतंत्र मजूर संघाची स्थापना कोणी केली?
४. १९४२ ला भारतात कोणते आंदोलन सुरु झाले?
५. डेक्कन एज्युकेशन सोसायटीची स्थापना कोणी केली?

Q.2

A) Explain concept/ terms/ units/ events. (Any Two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

1. Rajarshi shahu
2. Factory Act.
3. Chafekar bandhu
4. Sanyukta Maharashtra movement

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा.

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

१. राजर्षी शाहू महाराज
२. फॅक्टरी ॲक्ट
३. चाफेकर बंधू
४. संयुक्त महाराष्ट्रातील चळवळ

B) Attempt in short (Any Two)

10

(word limitation minimum 60 for each answer)

1. Explain the contribution of Maharashtra in Quit India movement.
2. Works of Rajarshi shahu maharaj.
3. Write information about home Rule movement.
4. Write a short note on Razakar.

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द

१. भारत छोडो चळवळीतील महाराष्ट्राचे योगदान स्पष्ट करा.
२. राजर्षी शाहू महाराजांचे कार्य स्पष्ट करा.
३. होमरुललीग चळवळीवर माहिती लिहा?
४. राजाकारावर टिपण लिहा?

Q.3 Answer in detail (Any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

1. Explain the contribution of Dr. babasaheb Ambedkar on “sanyukta Maharashtra movement”.
2. Describe the role of Marathwada in Hyderabad freedom struggle?

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)

१. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीतील योगदान स्पष्ट करा.
२. हैद्राबाद मुक्ती लढ्यातील मराठवाड्याची भूमिका स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:03

SUBJECT CODE NO:- K-1096

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2019

History - XIII

Fields of History (Archaeology, Museology and Tourism)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- All questions are compulsory.
- Use black or blue pen only
- Use pencil for diagrams.
- Use of any sign attracting attentions is prohibited.
- सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक.
- फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- आकृत्यांसाठी पेन्सिल चा वापर करावा.
- कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- _____ wrote the book "Approach to Archaeology"
- The archaeology survey of India was established in the year _____
- The first museum is established at _____
- Zha committee was funded in the year _____
- Shivneri fort situated in _____ district.

रिकांम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- _____ याने "अॅप्रोच टू ऑर्किऑलॉजी" हा ग्रंथ लिहीला.
- _____ मध्ये भारतीय पुरातत्व सर्वेक्षण खाते स्थापना झाले.
- भारतातील पहिले वास्तुसंग्रहालय _____ येथे स्थापन झाले.
- झा समितीची स्थापना _____ या वर्षी झाली.
- शिवनेरी किल्ला _____ जिल्ह्यात आहे.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- At which year 'Asiatic Society' was established.
- Who was the author of the book "what happened in History"?
- What is the meaning of copper plate?
- In which year tourism directorate in Maharashtra was established.
- How many jotirlinga are in Maharashtra?

एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) एशियाटिक सोसायटीची स्थापना कोणत्या वर्षी झाली.
- २) “व्हॉट हॅपन्ड इन हिस्टरी” या ग्रंथाचे लेखक कोण?
- ३) ताम्रपट म्हणजे काय?
- ४) महाराष्ट्रामध्ये पर्यटन संचालनालय कोणत्या वर्षी स्थापना झाले.
- ५) महाराष्ट्रामध्ये किती ज्योतिर्लिंग आहेत.

- Q.2 A) Explain concept/ terms/ units/ events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer) 10
- i) Pre-History
 - ii) Alexander Cunningham
 - iii) Private museum
 - iv) Domestic Tourism

संकल्पना / संज्ञा/ घटक / घटना /स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) प्रागैतिहास
- २) अलेक्झांडर कॅनिंगहॅम
- ३) खाजगी संग्रहालय
- ४) स्वदेशी पर्यटन

- B) Write answer in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer) 10
- i) Explain the objects of Archaeology.
 - ii) Explain the method of excavation.
 - iii) Explain the aims and functions of History museums.
 - iv) Write the information about religious tourism.

थोडक्यात उत्तरे लिहा.

(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) पुरातत्वशास्त्राची उद्दीष्टे स्पष्ट करा.
- २) उत्खननाच्या पद्धती स्पष्ट करा.
- ३) इतिहास वस्तुसंग्रहालयाची ध्येये व कार्ये स्पष्ट करा.
- ४) धार्मिक पर्यटनाची माहिती लिहा.

Q.3 Write answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- Explain the relation between archaeology and other science.
- Write the information of famous museums in India.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान 200 शब्द मर्यादा)

- पुरातत्वशास्त्र व इतर शास्त्रे यांचा संबंध स्पष्ट करा.
- भारतातील प्रसिद्ध वस्तुसंग्रहालायांची माहिती लिहा.

Total No. of Printed Pages:03

SUBJECT CODE NO:- K-1097
FACULTY OF HUMANITIES

B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2019

History - XIV

Landmarks in the History of Modern World

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i. All questions are compulsory.
 - ii. Use black or blue pen only
 - iii. Use pencil for diagrams.
 - iv. Use of any sign attracting attentions is prohibited.
-
- i. सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक.
 - ii. फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - iii. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 - iv. कोणतीही लक्षवेधक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) _____ invented the steam power.
- 2) _____ was the first colony of England in America.
- 3) Ruso wrote the book _____
- 4) Law's of Gravitation was invented by _____
- 5) Industrial revolution was happen firstly in _____ country.

રિકામ્યા જાગા ભરા. (સર્વ અનિવાર્ય)

- १) बाशपशक्तीचा शोध _____ ने लावला.
- २) _____ हि इंग्लंडची अमेरिकेतील पहिली वसाहत होय.
- ३) रूसो याने _____ हा ग्रंथ लिहीला.
- ४) _____ ने गुरुत्वाकर्षणाचा शोध लावला.
- ५) औद्योगिक क्रांती प्रथम _____ देशात झाली.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) What is meaning of Renaissance?
- 2) Where was Bolsevic revolution happen?
- 3) Who was discovered telegraph?
- 4) Who wrote the book Das capital?
- 5) When did the Berlin conference was held?

एका वाक्यात उत्तरे लिहा.(सर्व अनिवार्य)

- १) प्रबोधन म्हणजे काय?
- २) बोलशेविक क्रांती कोठे झाली?
- ३) तारायंत्रा चा शोध कोणी लावला?
- ४) दास कॅपिटल हा ग्रंथ कोणी लिहीला?
- ५) बर्लिन परिषद केव्हा झाली?

Q.2

A) Explain concept/ terms /units/ event (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Leonardo- the-vhince
- 2) French Revolution
- 3) Balcon problem
- 4) Nazisam

10

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) लिओनार्डो-द-व्हिन्सी
- २) फ्रेन्च राज्यक्रांती
- ३) बालकन समस्या
- ४) नाझीवाद

B) Attempt in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Give the cause of renaissance.
- 2) Give the information about National assembly
- 3) Explain the importance of Russian revolution.
- 4) Give the information in short about colonization.

10

थोडक्यात उत्तरे लिहा.(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) प्रबोधनाची करणे सांगा.
- २) राष्ट्रीय सभेची माहिती द्या.
- ३) रशियन राज्यक्रांतीचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- ४) वसाहतवादावर थोडक्यात माहिती द्या.

Q.3

Answer in detail. (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Discuss the cause of the Second World War.
- 2) Give an Essay on French Revolution.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास शब्दमर्यादा किमान 200 शब्द)

- १) दुसऱ्या महायुद्धाच्या कारणांची चर्चा करा.
- २) फ्रेंच राज्यक्रांतीवर निबंध लिहा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- K-1203
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2019
History – XV
Glimpses of the History of Marathwada

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Use black or blue pen only.
 - 3) Use pencil for diagram.
 - 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - २) फक्त काळ्या व निळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 - ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) Chatur Varga Chintamani is written by -----
- 2) Sant Dyneswar was born at -----
- 3) Ellora caves are situated in ----- district.
- 4) The second session of Maharashtra Parishad was held at -----.
- 5) ----- was the real name of Swami Ramanand Tirth.

अ) रिकाम्या जागा भरा.(सर्व अनिवार्य)

- १) चतुर्वर्ग चिंतामणी ग्रंथ ----- यांनी लिहिला.
- २) संत ज्ञानेश्वरांचा जन्म ----- येथे झाला.
- ३) वेरूळ लेणी ----- जिल्ह्यात आहे.
- ४) महाराष्ट्र परिषदेचे दुसरे अधिवेशन ----- येथे झाले.
- ५) स्वामी रामानंद तीर्थ यांचे मुळनाव ----- होते.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Who was the founder of Vakataka Dynasty.
- 2) Manmath Swami was belonged to which cult.
- 3) Where is the tomb of Aurangzeb?
- 4) Where was the Vandemataram movement started?
- 5) Which organization was established by Bahadur Yar Jung.

- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)
- १) वाकाटक घराण्याचा संस्थापक कोण?
 - २) मन्मथ स्वामी कोणत्या पंथाचे होते?
 - ३) औरंगजेबाची कबर कोठे आहे?
 - ४) वंदेमातरम् चळवळ कोठे सुरु झाली?
 - ५) बहादूर यार जंग यांनी कोणती संघटना स्थापन केली?

- Q.2 A) Explain concept / terms / units / events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)
- 1) Jain literature
 - 2) Arya Samaj
 - 3) Daultabad fort
 - 4) Mahatma Basweshwar
- 10

- अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)
- १) जैन वाङ्मय
 - २) आर्य समाज
 - ३) दौलताबाद किल्ला
 - ४) महात्मा बसवेश्वर

- B) Attempt in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)
- 1) Explain in short contribution of Chaluky in temple sculpture.
 - 2) Explain the work of Mahanubhav cult in Marathwada.
 - 3) Give the information about Jarjari Baksha Darga in Khultabad.
 - 4) Give the information of Jungle Satyagraha.

10

- ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)
- १) चालूक्यांचे मंदिर स्थापत्यातील योगदान थोडक्यात स्पष्ट करा?
 - २) महानुभाव पंथाचे मराठवाड्यातील कार्य स्पष्ट करा?
 - ३) खुलताबाद येथील जरजरीबक्ष दग्याविषयी माहिती द्या?
 - ४) जंगल सत्याग्रहाविषयी माहिती द्या?

Q.3 Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Explain the contribution of schedule caste federation in Hyderabad freedom struggle.
- 2) Explain the teaching and work of Sufi in Marathwada.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) हैदराबाद मुक्तीलढ्यातील शेड्यूल कास्ट फेडरेशनचे योगदान स्पष्ट करा.
- २) मराठवाड्यातील सुफिंचे शिकवण व कार्य स्पष्ट करा.

OR

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- K-1203
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2019
History - XV
Nationalist Movements in South - East Asia

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Use black or blue pen only.
 - 3) Use pencil for diagram.
 - 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - २) फक्त काळ्या व निळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 - ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) The book history of Malaya written by -----.
- 2) Spain established its first colony in Philippines on ----- Island.
- 3) Dr. Sukarno was born in the year -----.
- 4) Indo-China communist party was founded in the year -----.
- 5) ----- was the first prime minister of Burma.

अ) रिकाम्या जागा भरा.(सर्व अनिवार्य)

- १) ए हिस्ट्री ऑफ मलाया हा ग्रंथ ----- यांनी लिहिला.
- २) फिलिपाईन्समधील ----- या बेटावर स्पेनने आपली पहिली वसाहत स्थापन केली.
- ३) डॉ. सुकर्णो यांचा जन्म ----- या वर्षी झाला.
- ४) ----- यावर्षी इंडो-चायना कम्युनिष्ट पक्षाची स्थापना झाली.
- ५) ----- हे ब्रम्हदेशाचे पहिले पंतप्रधान होते.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Who established European imperialism in Southeast Asia?
- 2) Who discovered Mauritius Island?
- 3) Who was the founder of Dutch Dynasty in Indonesia?
- 4) When did Burma get freedom?
- 5) What is the capital of Thailand?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) आग्नेय आशियात युरोपियन साम्राज्यवादाचा पाया कोणी घातला?
- २) मॉरिशस बेटाचा शोध कोणी लावला?
- ३) इंडोनेशियातील डच सत्तेचा संस्थापक कोण?
- ४) ब्रम्हदेश कधी स्वतंत्र झाला?
- ५) थायलंडची राजधानी कोणती?

Q.2

A) Explain concept / terms / units / events (any two)
(word limitation minimum 60 each answer)

- 1) Ram Vth
- 2) Budi Utomo (1908)
- 3) First Anglo-Burmese War
- 4) Japanese militarism

10

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येकी उत्तरास किमान ६० शब्द)

- १) राम पाचवा
- २) बुदी उत्तमो (१९०८)
- ३) पहिले इंग्रज -बर्मी युद्ध
- ४) जपानचा लष्करवाद

B) Attempt in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) State the salient features of British economic policy in Burma.
- 2) Analyze the Spanish policy of Christianization in the Philippines.
- 3) State the effects of Spanish -American war in 1898
- 4) Explain in brief causes of rise of Indonesian communist movement.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येकी उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) ब्रम्हदेशातील ब्रिटीशांच्या आर्थिक धोरणाची ठळक वैशिष्ट्ये सांगा.
- २) स्पेनचे फिलिपाईन्समधील ख्रिस्तीकरण धोरणाचे विश्लेषण करा.
- ३) सन १८९८ च्या स्पेन-अमेरिका युद्धाचे परिणाम सांगा.
- ४) इंडोनेशियन साम्यवादी चळवळीच्या उदयाची कारणे थोडक्यात स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Discuss the causes and effects of the Revolution 1932 in Thailand.
- 2) Give an account of the Nationalist movement in Burma.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येकी उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) थायलंड मधील १९३२ च्या क्रांतीची कारणे व परिणामांची चर्चा करा.
- २) ब्रम्हदेशातील राष्ट्रवादी चळवळीचा आढावा घ्या.

Total No. of Printed Pages:02

SUBJECT CODE NO:- K-1270
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-I) Examination March/April 2019
History –I
(Shivaji and His Times- A.D. 1630 – A.D. 1707)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory
2. Use blue and black pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.

१. सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक.
२. फक्त निळ्या व काळ्या पेनचा वापर करावा.
३. आकृत्यासाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1 A. Fill in the blanks. (Attempt All). 05

- 1) _____ Title was used by Maratha kings.
- 2) Shivaji – Afzalkhan meeting took place at _____ fort.
- 3) Shivaji Maharaj sacked the surat city in _____ year.
- 4) _____ was the Maratha sardar at Bijapur.
- 5) Santaji killed by _____.

अ. रिक्तस्थानां जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

१. _____ ही पदवी मराठा राजांनी धारण केली.
२. शिवाजी - अफजलखान भेट _____ या किल्ल्यावर झाली.
३. शिवाजी महाराजांनी _____ या वर्षी प्रथम सुरतेची लुट केली.
४. _____ हा मराठा विजापूरचा सेनापती होता.
५. संताजीचा खून _____ यांनी केला.

B. Answer in a sentence. (attempt all)

1. What was the relation of Shaista Khan with Aurangzeb?
2. What was the old name of Pavan Khind?
3. Who was the head of Gotsabha?
4. Who was the Amatya of Shivaji administration?
5. What was the name of Sambhaji Maharaj's mother?

ब. एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

१. शाहिस्तेखान हे सम्राट औरंगजेबाचे कोणे होते?
२. पावनखिंडचे जुने नाव काय होते?
३. गोतसभेचे प्रमुख कोण होता?
४. शिवाजी प्रशासनाचा अमात्य कोण होता?
५. संभाजी महाराजांच्या आईचे नाव काय होते?

Q.2

A) Explain concepts / terms / units/ events (any two)

10

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Ganimi warfare
- 2) Watandari
- 3) Chatrapati
- 4) Maharani Tarabai

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

१. गणिमी कावा
२. वतनदारी
३. छत्रपती
४. महाराणी ताराबाई

B) Attempt in short. (any two)

10

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Write in short about treaty of Purandar.
- 2) Describe the causes of sack of Surat.
- 3) Give a brief information about fort administration of Shivaji.
- 4) Describe the significance of Jawli.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) पुरंदरच्या तहावर थोडक्यात माहिती लिहा?
- २) सुरत लुटीचे वर्णन करा?
- ३) शिवाजी महाराजांचे किल्ले प्रशासनाचे वर्णन करा?
- ४) जावळीचे महत्व सांगा?

Q.3 Answer in detail. (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Describe the works of Chhatrapati Sambahaji .
- 2) Write in detail about coronation of Chhatrapati Shivaji.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) संभाजी महाराजांच्या कामगिरीचे सविस्तर वर्णन करा.
- २) छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या राज्याभिषेकावर सविस्तर निबंध लिहा.

Total No. of Printed Pages:02

SUBJECT CODE NO:- K-1271
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-I) Examination March/April 2019
History – II
(History of Modern Maharashtra- A.D.1818-A.D. 1905)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory
2. Use blue or black pen only.
3. Use pencil for diagram.
4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेननाच वापरा.
३. आकृत्यासाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A. Fill in the blanks (Attempt All). 05

- 1) 'Rayatwari System' was founded by _____.
- 2) In _____ year Bhau Mahajan started weekly named 'Prabhakar'.
- 3) _____ act was passed to ban Newspapers.
- 4) Satyashodak Samaj was founded by _____.
- 5) _____ was first Governor of Bombay Province.

अ. रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

१. रयतवारी महसूल पद्धतीची स्थापना _____ यांनी केली.
२. _____ वर्षी भाऊ महाजन यांनी प्रभाकर हे साप्ताहिक सुरु केले.
३. वृत्तपत्रावर निर्बंध लावण्यासाठी _____ कायदा करण्यात आला.
४. सत्यशोधक समाजाची स्थापना _____ यांनी केली.
५. मुंबई प्रांताचे पहिले गव्हर्नर _____ होते.

B. Answer in one sentence (attempt all)

1. Who was editor of Newspaper "Kesri".
2. Who is the author of the book 'Rise of Maratha power'?
3. Who was the founder of "Arya Women's Society".
4. In which year 'Pune Sarvajanic' Sabha was established.
5. Who was the Peshwa during Third Anglo Maratha war?

05

आ. एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

१. 'केसरी' वृत्तपत्राचे संपादक कोण होते?
२. 'राईज' ऑफ मराठा पॉवर' या ग्रंथाचे लेखक?
३. आर्य महिला समाजाची स्थापना कोणी केली?
४. 'पुणे सार्वजनिक सभा' यांची स्थापना कधी झाली?
५. तिसऱ्या इंग्रज - मराठा युद्धाच्या वेळी पेशवा कोण होता?

Q.2

A) Explain concepts / terms / units/ events/ (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

1. Four ways
2. Ilbert Bill
3. Ramoshi Revolution
4. Mukti Sadan

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

१. चतुःसूत्री
२. इलबर्ट बील
३. रामोशांचे बंड
४. मुक्ती सदन

B) Attempt in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

1. Discuss the social thoughts of Mahatma Phule.
2. Write an information about Elphinstone's 'Code of Law'.
3. Explain the aim of Bombay Association.
4. Write information about Lokhitwadi's 'Shatpatre'.

आ) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) म. फुले यांचे सामाजिक विचार स्पष्ट करा?
- २) एलफिन्स्टनच्या कायदे संहितेची माहिती सांगा?
- ३) बॉम्बे असोसिएशन्चा उद्देश स्पष्ट करा.
- ४) लोकहितवादीच्या शतपत्राची माहिती सांगा?

Q.3 Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Explain the social and political condition of Maharashtra during 19th century A.D?
- 2) Describe in detail about the rise and development of News Paper in Maharashtra?

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) १९ व्या शतकाच्या प्रारंभी महाराष्ट्रातील सामाजिक व राजकीय परिस्थिती स्पष्ट करा.
- २) महाराष्ट्रातील वृत्तपत्राचा उदय आणि विकासाचे वर्णन करा.

Total No. of Printed Pages:03

SUBJECT CODE NO:- K-1274
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem -V) Examination March/April 2019
History – IX
Historiography

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any sign, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिल चा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण, सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) ----- was the country of Herodotus.
- 2) ----- wrote the book 'What is History'.
- 3) Romila Thapar was born at ----- state.
- 4) The book 'Study of History' was written by -----.
- 5) ----- were the two types of the sources of History.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) हिरोडोटस हा ----- या देशाचा होता.
- २) 'व्हाट इज हिस्ट्री' हा ग्रंथ ----- यांनी लिहीला.
- ३) रोमीला थापर यांचा जन्म ----- प्रांतात झाला.
- ४) 'स्टडी ऑफ हिस्ट्री' हा ग्रंथ ----- यांनी लिहीला.
- ५) इतिहासाच्या साधनांचे दोन प्रकार ----- हे आहेत.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Who was the father of Modern History writing?
- 2) What is Historiography?
- 3) Who proclaimed the theory of Communism?
- 4) Who wrote Concepts of Subaltern?
- 5) Who wrote the book 'Indian Independence War of 1857'?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) आधुनिक इतिहास लेखनशास्त्राचा जनक कोण?
- २) इतिहास लेखन शास्त्र म्हणजे काय?
- ३) साम्यवादी सिद्धांत कोणी मांडला?
- ४) सबाल्टन ही संज्ञा कोणी मांडली?
- ५) “१८५७ चे स्वातंत्र्य समर” हा ग्रंथ कोणी लिहीला ?

Q.2

- A) Explain Concepts/Terms/ units/ events. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)
- 1) Sir John Marshall
 - 2) Copper plate
 - 3) Hegel
 - 4) Vedic Literature

10

अ) संकल्पना/ संज्ञा/ घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नासाठी किमान ६० शब्दमर्यादा)

- १) सर जॉन मार्शल
- २) ताम्रपट
- ३) हेगेल
- ४) वैदिक वाङ्मय

B) Attempt answer in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the History writing of V.K. Rajwade.
- 2) Explain the relation between history and economics.
- 3) Discuss the theory of 'Surplus Value'.
- 4) Evaluate the work of Sir William Jones.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६०शब्द मर्यादा)

- १) वि. का. रानवाडे यांचे इतिहास लेखन स्पष्ट करा.
- २) इतिहास व अर्थशास्त्राचा संबंध स्पष्ट करा.
- ३) मार्क्सचा 'अतिरिक्त मुल्यांच्या सिद्धतांची' चर्चा करा.
- ४) सर विल्यम जोन्सच्या कार्याचे मूल्यमापन करा.

Q.3

Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

20

- 1) Explain the meaning and scope of history.
- 2) Explain the contribution of Toyanbi in history writing.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान २०० शब्द मर्यादा)

- १) इतिहासाचा अर्थ सांगून त्याची व्याप्ती स्पष्ट करा.
- २) टॉयन्बी यांचे इतिहासलेखनातील योगदान सांगा.

Total No. of Printed Pages:03

SUBJECT CODE NO:- K-1275**FACULTY OF HUMANITIES****B.A. T.Y. (Sem -V) Examination March/April 2019****History – X****History of Indian National Movement (A.D. 1885 – A.D. 1947)****[Time: 1:30 Hours]****[Max.Marks: 50]**

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any sign, attracting attention is prohibited.
- 5) All questions carry equal marks.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यासाठी पेन्सिल चा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण, सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- ५) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) "The Religion of Man" was written by -----
- 2) ----- was the father of Indian Renaissance.
- 3) The Muslim league was founded in 1906 under the leadership of -----
- 4) Rani Gaidilueu is known as a freedom fighter from ----- state.
- 5) Raja Hari Singh of Jammu and Kashmir signed the instrument of accession to join India Union on the date-----

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) "द रिलीजन ऑफ मॅन " हा ग्रंथ ----- यांनी लिहिला.
- २) भारतीय प्रबोधनाचे जनक ----- यांना म्हणतात.
- ३) मुस्लीम लिगची स्थापना १९०६ साली ----- यांच्या नेतृत्वाखाली झाली.
- ४) राणी गायडिलू ही ----- मधील प्रसिद्ध स्वातंत्र्य सैनिक म्हणून ओळखली जाते.
- ५) जम्मू आणि काश्मिरचे राजे हरीसिंग यांनी भारतीय संघराज्यामध्ये सामील होण्याच्या करारावर ----- रोजी सही केली.

B) Answer in a sentence (attempt all)

- 1) Who founded the Asiatic Society of Bengal in 1784?
- 2) Who wrote the book 'Gitarahasya'?
- 3) Who was the first president of Indian National Congress?
- 4) Who was started permanent settlement system?
- 5) Who was the president of constitution?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) १७८४ ला बंगाल एशियाटिक सोसायटीची स्थापना कोणी केली?
- २) 'गीता रहस्य' हा ग्रंथ कोणी लिहिला ?
- ३) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसच्या पहिल्या अधिवेशनाचे अध्यक्ष कोण होते?
- ४) 'कायमधारा पद्धत' कोणी सुरु केली?
- ५) 'घटना समिती' चे अध्यक्ष कोण होते ?

Q.2

A) Explain Concepts/term/ unit/event

10

(any two. word limitation minimum 60 for each answer)

- a) Champaranyasatyagrah (1917)
- b) Surat Split (1907)
- c) Cripp's Mission (1942)
- d) Khilafat Movement (1919)

अ) संकल्पना/ संज्ञा/ घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन. प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) चंपारण्य सत्याग्रह (१९१७)
- २) सुरत अधिवेशन (१९०७)
- ३) क्रिप्स योजना (१९४२)
- ४) खिलाफत चळवळ (१९१९)

B) Attempt in short (any two)

10

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) State the work of Satya Shodhak Samaj.
- 2) Write about the Mahad Satyagraha.
- 3) Write the information on Hunter commission.
- 4) Discuss about the Mahatma Gandhi's work of eradication of un-touchability.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) सत्यशोधक समाजाचे कार्य सांगा.
- २) महाड सत्याग्रहाविषयी माहिती लिहा.
- ३) हंटर कमिशनवर माहिती लिहा.
- ४) महात्मा गांधीजींचे अस्पृश्यता निवारणाचे कार्य विशद करा.

Q.3 Answer in detail (any one. Word limitation minimum 200 for each answer)

20

- 1) Discuss the causes of the rise of extremists.
- 2) State the contribution of the Raja Ram Mohan Roy in social reform movement during the 19th Century.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक प्रत्येक उत्तरास किमान २०० शब्द मर्यादा)

- १) जहालांच्या उदयाच्या कारणांची चर्चा करा.
- २) १९ व्या शतकातील राजा राम मोहनराय यांचे सामाजिक चळवळीतील योगदान विशद करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- K-1276
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination March/April 2019
History - V
History of Early India (Up to B.C. 300)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- 4) Use pencil for diagram.

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) कोणतेही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.
- ४) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) 'Mudrarakshas' wrote by -----.
- 2) ----- is the number of Vedas.
- 3) The great bath of the Indus valley civilizations has been found of -----.
- 4) Buddha dharma was founded -----.
- 5) The grandson of Chandragupta Maury was -----

अ) रिकाम्या जागा भरा.(सर्व अनिवार्य)

- १) 'मुद्राराक्षस' नाटकाचा रचयिता ----- होय.
- २) वेदांची संख्या ----- आहे.
- ३) सिंधु संस्कृतीमधील महास्नानगृह ----- याठिकाणी आहे.
- ४) बौद्ध धर्माचे संस्थापक ----- होय.
- ५) चंद्रगुप्त मौर्याचा नातू ----- होय.

B) Answer in sentence (attempt all)

05

- 1) What is prehistory?
- 2) In which Veda the information of music is seen?
- 3) Which was the capital city of Mauryan dynasty?
- 4) Which are the two prominent sects of Jain religion?
- 5) What is the name of Gautam Buddha's son?

- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)
- १) इतिहास पूर्व काळ म्हणजे काय?
 - २) कोणत्या वेदांमध्ये संगिताविषयीची माहिती आहे?
 - ३) मौर्याच्या राजधानीचे शहर कोणते?
 - ४) जैन धर्मातील प्रमुख दोन पंथ कोणते?
 - ५) गौतम बुद्धाच्या मुलाचे नाव काय होते?

- Q.2 A) Explain concept / terms / units / events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer) 10
- 1) Tirthankar
 - 2) Shreni
 - 3) Caves
 - 4) Dhamma chakra prarathan

- अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) तीर्थंकर
- २) श्रेणी
- ३) लेणी
- ४) धर्मचक्रप्रवर्तन

- B) Attempt in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer) 10
- 1) Give information of nature of Ashram system?
 - 2) Explain the philosophy of Buddha religion.
 - 3) Describe the work of Ajatshatru.
 - 4) Write in brief Dashraj War.

- ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) आश्रम व्यवस्थेची माहिती द्या.
- २) बौद्ध धर्माचे तत्वज्ञान स्पष्ट करा.
- ३) अजातशत्रुच्या कार्याचे वर्णन करा.
- ४) दशराज युद्धाची माहिती द्या.

Q.3 Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Explain the rise causes of Buddhism and Jainism.
- 2) Explain the literary accounts of ancient Indian History.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) बौद्ध व जैन धर्माच्या उदयाची कारणे सांगा.
- २) प्राचीन भारताच्या इतिहासाची वाङ्मयीन साधनांची माहिती द्या.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- K-1277
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y.(Sem-III) Examination March/April 2019
History - VI
History of Delhi Sultanat (A.D.1200 – A.D. 1526)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagram.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास मनाई आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) The book 'Tahkik-E-Hind' was written by -----.
- 2) ----- was the founder of Bahamani empire.
- 3) ----- was the shifting the capital from Delhi to Daulatabad.
- 4) ----- was the main work of Kazi in saltant period.
- 5) ----- was established 'Mahanubhar Cult'

अ) रिकाम्या जागा भरा.(सर्व अनिवार्य)

- १) तहकिक-ए-हिंद हा ग्रंथ ----- यांनी लिहिला.
- २) ----- हा बहामनी साम्राज्याचा संस्थापक होय.
- ३) दिल्लीहून दौलताबादला राजधानी ----- याने आणली.
- ४) सल्तनत कालखंडात काझी या प्रमुखाकडे ----- कार्य असे.
- ५) महानुभाव पंथाची स्थापना ----- यांनी केली.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Who was the founder of Delhi saltant?
- 2) What is called the copper plates (Tamrapatas)?
- 3) Who established the 'Chalisghani Sangh'?
- 4) Who was the founder of Shikh religion?
- 5) Who was the father of Razia sultan?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) सुलतानशाहीचा संस्थापक कोण होता?
- २) ताम्रपट म्हणजे काय?
- ३) चाळीसगणी सरदारांच्या संघाची स्थापना कोणी केली?
- ४) शिख धर्माची स्थापना कोणी केली?
- ५) रझिया सुलतान ही कोणाची मुलगी होती?

Q.2 A) Explain the concept / terms / units / events (any two) 10

- (minimum 60 words for each answer)
- 1) Caste system
 - 2) Monarchy theory of sultan Bulban
 - 3) Parda system
 - 4) Sant Namdev

अ) संज्ञा / संकल्पना / घटना / घटक स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) जाती व्यवस्था
- २) बल्बनचा राजसत्तेचा सिद्धांत
- ३) पडदा पद्धत
- ४) संत नामदेव

B) Answer in short (any two)

(minimum 60 words for each answer)

- 1) Write the contribution of Raziya Sultana.
- 2) Give an account about Land Revenue system under sultanate period.
- 3) State the causes of down fall of the Yadavas.
- 4) Give the information about Vaishnav Cult.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) रझिया सुलतानची कामगिरी लिहा.
- २) सुलतानकालीन जमीन महसूल पद्धतीची माहिती द्या.
- ३) यादवांच्या पतनाची कारणे सांगा.
- ४) वैष्णव पंथाची माहिती द्या.

Q.3 Answer in detail (any one)
(minimum 200 words for each answer)

20

- 1) Critically examine the administrative reforms of Muhammad Tughlak.
- 2) Write an essay on the art and architecture of Delhi Sultante.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) महंमद तुघलकाच्या प्रशासकीय सुधारणांचे टिकात्मक परिक्षण करा.
- २) दिल्ली सल्तनतच्या कला व स्थापत्य वर निबंध लिहा.

OR

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- K-1277
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y.(Sem-III) Examination March/April 2019
History – VI
British Rule in India (A.D.1757 – A.D.1857)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagram.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या व निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ५) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास मनाई आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) ----- was the Nawab of Bengal during the war of Plassey.
- 2) Sati tradition banned in the year -----.
- 3) Lahor Treaty in ----- A.D.
- 4) ----- was the kingdom of Tipu Sultan.
- 5) Railway system start in India in the year -----.

अ) रिकाम्या जागा भरा.(सर्व अनिवार्य)

- १) प्लासीच्या लढाईच्यावेळी बंगालचा नवाब ----- होता.
- २) ----- मध्ये सतीप्रथा बंद झाली.
- ३) लाहोरचा तह ----- यावर्षी झाला.
- ४) ----- हे टिपू सुल्तानचे राज्य होते.
- ५) भारतात रेल्वे सेवेची सुरुवात ----- मध्ये झाली.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Who was Nawab of Bangal after Siraj-Ub-Dau-lah?
- 2) Who abolish the princely state of Awadh?
- 3) Which European colonism in Chandranagar?
- 4) Who called Mysore's Tiger?
- 5) Who was military commander of Nanasaheb Peshwa.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) सिराज-उद्-दौला नंतर बंगालचा नवाब कोण होता?
- २) अवधचे राज्य कोणी खालसा केले?
- ३) चंद्रनगर येथे कोणाची वसाहत होती?
- ४) म्हैसूरचा वाघ कोणास म्हणतात?
- ५) नानासाहेब पेशव्यांचे सेनापती कोण होते?

Q.2 A) Explain concept / terms / units / events (any two) 10

(minimum 60 words for each answer)

- 1) Permanent settlement system
- 2) Treaty of Salbai
- 3) Rani Lakshmbai
- 4) Open door policy

अ) संज्ञा / संकल्पना / घटना / घटक स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) कायमधारा पद्धती
- २) सालबाईचा तह
- ३) राणी लक्ष्मीबाई
- ४) मुक्तव्दार धोरण

B) Answer in short (any two)

(minimum 60 words for each answer)

- 1) Write the information about the Battle of Buxar?
- 2) Give the information about of subsidiary alliance?
- 3) Explain the information about first Anglo-Maratha war.
- 4) Highlight the reforms of Loard Dalhousie.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) बक्सारच्या युद्धाविषयी माहिती लिहा?
- २) तैनाती फौजेविषयी माहिती लिहा?
- ३) पहिल्या-इंग्रज-मराठा युद्धाविषयी माहिती सांगा.
- ४) लॉर्ड डलहौसीच्या सुधारणांवर प्रकाश टाका.

Q.3 Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Discuss about causes and effects of revolt of 1857.
- 2) Explain the trade and commerce policy of East India Company.

20

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(शब्द मर्यादा किमान २०० शब्द)

- १) १८५७ च्या उठावाची कारणे व परिणामांची चर्चा करा.
- २) ईस्ट इंडिया कंपनीचे व्यापार व वाणिज्य विषयक धोरण स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- K-1098
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination March/April 2019
History – VII
History of India (B.C.300- A.D.650)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black or blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs attracting attention is prohibited.

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A) Fill in the blanks (Attempt all) 05

- 1) _____ was the capital of Harshavardhna.
- 2) Gathasaptashati was written by _____.
- 3) _____ was the founder of Kanva dynasty.
- 4) Panch shilas are related to _____ religion.
- 5) Gandhar Art developed in the period of _____ emperor.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) हर्षवर्धनाची राजधानी _____ होती.
- २) गाथासप्तशती हा ग्रंथ _____ यांनी लिहिला.
- ३) _____ हा कण्व घराण्याचा संस्थापक होता.
- ४) पंचशिल तत्त्वे _____ धर्माशी संबंधीत आहेत.
- ५) गांधार कालाशैलीचा विकास _____ सम्राटाच्या काळात झाला.

B) Answer in a sentence (attempt all) 05

- 1) Who had the wife Nagnika?
- 2) Who was the famous king of the Chaul dynasty?
- 3) Which period is known as golden age of Ancient India?
- 4) Who built Kaniskpur city in Kashmir?
- 5) Who wrote the book of Geography?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) नागनिका कोणाची पत्नी होती?
- २) चौल वंशातील प्रसिद्ध राजा कोण होता?
- ३) प्राचीन भारतीय इतिहासातील कोणता कालखंड सुवर्णयुग म्हणून ओळखला जातो?
- ४) कनिष्कपूर हे शहर काश्मिरमध्ये कोणी वसविले?
- ५) जिओग्राफी हा ग्रंथ कोणी लिहीला?

Q.2

A) Explain concept / term / unit / event. (Any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Coins
- 2) Hiuen – T sang
- 3) Amrawati Arts
- 4) Boudha Education System.

10

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणत्याही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) नाणी
- २) ह्यू - एन - त्संग
- ३) अमरावती कालाशैली
- ४) बौद्ध शिक्षणपद्धती

B) Attempt in short (Any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Give an information about literature of Kalidas.
- 2) Explain the importance of Copper Plates in study of History.
- 3) Write the information about Kharvel.
- 4) Discuss about Lokayat Philosophy.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) कालिदासाच्या साहित्यावर माहिती द्या.
- २) इतिहास अभ्यासातील ताम्रपटाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- ३) खारवेलविषयी थोडक्यात माहिती द्या.
- ४) लोकायत तत्त्वज्ञानाविषयी चर्चा करा.

Q.3 Write in detail (Any one)

(Word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Explain the achievements of Gautmiputra Satkarni?
- 2) Give an information about socio – religious condition of Gupta period?

सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) गौतमीपुत्र सातकर्णीच्या कामगिरीची चर्चा करा?
- २) गुप्तकालीन सामाजिक - धार्मिक स्थितीची माहिती द्या?

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- K-1099
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination March/April 2019
History - VIII
History of Mugal India (A.D. 1526 – A.D. 1757)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black or blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs attracting attention is prohibited.

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (Attempt all)

05

- 1) Babarnama wrote by _____
- 2) Fatehpur shikri city was Built by _____
- 3) Todarmal system was introduced by _____.
- 4) _____ Mughal prince join to Chhatrapati Sambhaji.
- 5) _____ year, Haldi Ghati battle was fought.

अ) रिकाम्या जागा भरा.

- १) बाबर नामा _____ या राजाने लिहिला.
- २) फतेपूर सिक्री हे शहर _____ याने वसविले.
- ३) तोरडमल पद्धती _____ याने लागू केली.
- ४) _____ हा मोगल राजपूत छत्रपती संभाजीस जाऊन मिळाला.
- ५) _____ या वर्षी हळदी घाटीचे युद्ध झाले.

B) Answer in a sentence (Attempt all)

05

- i) In which year battle of second panipat was fought?
- ii) Who wrote Humayun Nama?
- iii) What was the real name of Shershah?
- iv) Who was the writer of Akbarnama?
- v) Which Tax was imposed by Aurangzeb on Hindus?

- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)
- १) पानिपतची दुसरी लढाई कोणत्या साली झाली?
 - २) हुमायुन नामा कोणी लिहीला?
 - ३) शेरशहाचे मुळ नाव काय?
 - ४) “अकबर नामा” चा लेखक कोण?
 - ५) औरंगजेबाने हिंदूवर कोणता कर लादला होता?

Q.2 A) Explain concepts / terms / units / events (any two) (word limitation minimum 60 for each answer) 10

- 1) Khafi khan
- 2) Bhakti movement
- 3) Slavery
- 4) Bairam khan

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) खाफी खान
- २) भक्ती चळवळ
- ३) गुलामगिरी
- ४) बैरामखान

B) Attempt in short (Any two) (word limitation minimum 60 for each answer) 10

- 1) Explain the effects of battle of First Panipat.
- 2) Explain the Rajput policy of Jahangir.
- 3) Evaluate the religious policy of Shahajahan.
- 4) Write an information of Mughal architecture.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) पहिल्या पानिपत युद्धाचे परिणाम स्पष्ट करा.
- २) जहाँगिरचे रजपूत धोरण स्पष्ट करा.
- ३) शहाजहानच्या धार्मिक धोरणाचे मूल्यांकन करा.
- ४) मोगल कालीन वास्तु कलेची माहिती लिहा.

Q.3 Answer in detail (Any one) (Word limitation minimum 200 for each answer) 20

- 1) Evaluate the work of Akbar.
- 2) Explain the Socio – religious life during the Mughal period.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) अकबराच्या कामगिरीचे मूल्यमापन करा?
- २) मुघलकालीन सामाजिक व धार्मिक जीवन स्पष्ट करा.

OR

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- K-1099
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination March/April 2019
History – VIII
History of Earlier India (A.D.650 – A.D.1200)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black or blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs attracting attention is prohibited.

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks (Attempt all)

05

- 1) Kiratarjuney book is written by _____
- 2) _____ was the founder of Rastrakutas.
- 3) _____ was the last emperor of Badami's chalukya.
- 4) Chungi tax Canceled by _____ Choula King.
- 5) _____ was the son of king Gopal of Pal dynasty.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) _____ ने किरातार्जुनीय हे महाकाव्य लिहिले.
- २) _____ हा राष्ट्रकुट वंशाचा संस्थापक होता.
- ३) _____ हा बदामीच्या चालुक्यांचा शेवटचा राजा होता.
- ४) _____ या चौल राजाने 'चुंगीकर' रद्द केला.
- ५) _____ हा पाल वंशातील राजा गोपाल याचा पुत्र होता.

B) Answer in a sentence (Attempt all)

05

- 1) Who built Mahabali puram temple?
- 2) Who was the great King of the Parmar dynasty.
- 3) The temple of Khajuraho were Commissioned by whom?
- 4) Who built five celled Cave temple at Pallavaram, the kokarneswarar temple and Thirukokarnam of Padukottai?
- 5) Who built Manyakhet?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) महाबलीपूरचे मंदीर कोणी बांधले?
- २) परमार राजघराण्याचा महान राजा कोण होता?
- ३) खजुराहोचे मंदीर कोणत्या राजांनी बांधले?
- ४) पल्लवरम येथील पाच खोली लेण्या, कोकणेश्वरम मंदीर आणि पदू कोट्टईचे थिरू कोकर्णम मंदीर कोणी उभारले?
- ५) मान्यखेट कोणी वसवले?

Q.2 A) Explain concepts / terms / unit / event (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer) 10

- 1) Chandbardai
- 2) Pashupath cult.
- 3) Kailash cave of Ellora
- 4) Rajraj chaul

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) चंदबरदाई
- २) पाशुपत संप्रदाय
- ३) वेरुळचे कैलास लेणे
- ४) राजराज चौल

B) Attempt in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer) 10

- 1) Evaluate the works of King Devpal of Pal dynasty.?
- 2) Give in brief information of vaishnav cult.
- 3) Explain in brief military system of chaula.
- 4) Give an information about chalukyas of Badami

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) पाल शासक देवपाल यांच्या कार्याचे मूल्यमापन करा?
- २) वैष्णव पंथाची थोडक्यात माहिती द्या?
- ३) चौलांची लष्करी व्यवस्था थोडक्यात सांगा?
- ४) बदामीच्या चालुक्यांची थोडक्यात माहिती द्या?

Q.3 Answer in detail (any one)

(Word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Enlight on Social and religious life during A.D. 650 to A.D. 1200.
- 2) Explain in detail about chaulas.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) इ. स. ६५० ते इ. स. १२०० या कालखंडातील सामाजिक व धार्मिक जीवनावर प्रकाश टाका?
- २) चौलांवर सविस्तर माहिती लिहा?

OR

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- K-1099
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination March/April 2019
History - VIII
History of Soviet Union (AD1917 - AD1985)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black or blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs attracting attention is prohibited.

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A) Fill in the blank (Attempt all) 05

- 1) _____ was the capital of Russia during czar period.
 - 2) _____ was the leader of Bolshevik revolution.
 - 3) First five year plan introduced in the year _____ by stalin.
 - 4) Treaty of Rapallow was signed in the _____ year.
 - 5) _____ succeeded Khrushchev.
- अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)
- १) _____ ही झारकालीन रशियाची राजधानी होती.
 - २) _____ हे बोल्शेविक क्रांतीचे नेते होते.
 - ३) स्टॅलिनव्द्वारा पहिली पंचवार्षिक योजना _____ साली लागू केली होती.
 - ४) रापालोचा तह _____ वर्षी झाला.
 - ५) ख्रुश्चेवनेतर _____ हे सत्तेवर आले.

B) Answer in a sentence (Attempt all)

- 1) Who was the king of Russia during first world war?
- 2) Whose ideology infused Russian revolution?
- 3) What was the official name of Lenin's new government?
- 4) What is the full form of USSR?
- 5) In which year Soviet Union disintegrated?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) पहिल्या महायुद्धादरम्यान रशियाचा शासक कोण होता?
- २) रशियन राज्यक्रांतीवर कोणाच्या विचारसरणीचा प्रभाव होता?
- ३) लेनिनच्या नविन सरकारचे नाव काय होते?
- ४) (USSR) यू. एस. एस. आर. चे पूर्ण रूप काय?
- ५) सोवियत युनियनचे विघटन कोणत्या वर्षी झाले?

Q.2 A) Explain concepts / terms / units / event (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer) 10

- 1) Duma
- 2) Class struggle
- 3) Cheka
- 4) Red army
- 5) Cold war

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणत्याही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) ड्यूमा
- २) वर्ग संघर्ष
- ३) चेका
- ४) लाल सेना
- ५) शीत युद्ध

10

B) Attempt in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain Utopian socialism?
- 2) Explain the role of Russia during second world war.
- 3) Write an information about rise of communist parties of Russia.
- 4) Why Brezhnev doctrine important?
- 5) Explain the causes of disintegration of Soviet Union?

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) स्वप्नाळू समाजवाद स्पष्ट करा?
- २) दुसऱ्या महायुद्धातील रशियाची भूमिका स्पष्ट करा?
- ३) रशियातील साम्यवादी पक्षाचा उदय याविषयी माहिती लिहा?
- ४) ब्रेझनेव तत्त्व का महत्वाचे होते?
- ५) सोवियत युनियनच्या विघटनांची कारणे लिहा?

Q.3 Answer in detail (any one)

(Word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Explain the background and effects of Russian revolution.
- 2) Evaluate the work of Khrushchev.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) रशियन राज्यक्रांतीची पार्श्वभूमी व परिणाम स्पष्ट करा.
- २) ख्रुश्चेव्हच्या कार्याचे मूल्यमापन करा.